

De Telegraaf

De Telegraaf

23 augustus 2014 zaterdag

Made in Holland maakt comeback dankzij robot

SECTION: Finance; Blz. 24

LENGTH: 830 woorden

AMSTERDAM Het duurt nog even, maar de dag dat de potten van het Tilburgse bedrijf Capi Europe niet meer made in China zijn, komt dichterbij. Na meer dan tien jaar productie in het Verre Oosten doet de pottenmaker precies wat het kabinet wil: het terughalen van productiewerk dat Nederland de afgelopen decennia is kwijtgeraakt door offshoring. Ook al wordt bij 'reshoring' soms een flink deel van het teruggehaalde werk door robots gedaan.

Produceren in China heeft een heel groot voordeel, namelijk de loonkosten, maar ook veel nadelen, zegt Hicham Loukili, operations manager bij Capi in Tilburg. Die hebben we lang voor lief genomen, maar nu lonen in China hoger worden en het voordeel afneemt, hebben we besloten de potten zo veel mogelijk hier te gaan maken. We bouwen het af in China.

Productie in China is niet zonder haken en ogen, weet Loukili. Hij noemt culturele verschillen, lange levertijden, het feit dat je daar 365 dagen per jaar ogen moet hebben, personeel dat onverwacht wegblijft na het nieuwjaarsfeest en kwaliteitsissues.

Niet dat er nu in Tilburg Brabanders hetzelfde handwerk gaan doen dat de 600 tot 700 Chinezen de afgelopen 8 jaar hebben verricht: daarvoor heeft Capi robots laten bouwen die nu bediend worden door twee proces operators. Daarnaast is momenteel werk voor 8 personen via een sociaal werkbedrijf, voor de afwerking en verpakking. De komende jaren stijgt dit aantal tot enkele tientallen werknemers als meer productie naar Nederland komt. Maar je moet verder kijken, zegt Loukili. Dit levert ook werk op bij toeleveranciers, softwaremakers en de logistieke keten.

In de scheepsbouw gebeurt het regelmatig dat uitbesteed werk terug naar Nederland wordt gehaald, vertelt Peter Zoeteman, directeur Netherlands Maritime Technology (voorheen Scheepsbouw Nederland). In de jaren tot 2008 is veel productie naar Oost-Europa gegaan, vanwege de prijs, maar ook omdat de capaciteit hier te klein werd.

Dat leverde echter niet altijd de gehoopte kwaliteit of leveringszekerheid op. Een deel van dat werk keert terug naar Nederland. Het is een trend, al moet daarbij gezegd worden dat het uitbesteden de andere kant op óók doorgaat.

Reshoring wordt door het Nederlandse kabinet gezien als een van de manieren om de werkgelegenheid te vergroten. In het bijzonder aan de onderkant van de arbeidsmarkt, waar na de invoering van de Participatiewet voor honderdduizenden arbeidsgehandicapten werk moet komen.

Dat er inmiddels een slurpend geluid te horen is dat de banen weer onze kant op zuigt, is echter bepaald overdreven. Integendeel, zegt Henk **Volberda**, hoogleraar Strategisch Management en Ondernemingsbeleid aan de Rotterdam School of Management. Ik ben daar sceptisch over. Offshoring gaat nog harder door. Waar de overheid zich zorgen over moet maken, is het feit dat na het laagwaardig productiewerk ook steeds meer hoogwaardig werk en onderzoek in rap tempo over de grenzen verdwijnt.

Made in Holland maakt comeback dankzij robot De Telegraaf 23 augustus 2014 zaterdag

Om op loonkosten te gaan concurreren met landen als China, heeft volgens **Volberda** weinig zin. Als China te duur wordt, dan heb je ook nog Vietnam en daarna het verloren continent, Afrika. Je kunt je afvragen of reshoring iets is waar een overheid beleid op moet voeren.

Dat vindt ook de Groningse hoogleraar internationale economie Steven Brakman. Waarom zou je je alleen richten op productie die ooit uit Nederland is weggehaald? Bedrijven denken voortdurend na over de vraag waar ze het best kunnen produceren. Als de keus op Nederland valt, heeft dat weinig met het 'terugbrengen' van productie te maken. Dan kun je beter zorgen dat je aantrekkelijk bent voor alle bedrijven, dus zorgen voor goed gekwalificeerd personeel, scholing, infrastructuur en filebestrijding.

In subsidies om bedrijven te stimuleren arbeid hiernaartoe te halen, ziet hij niets. Het stikt in de wereld van de 'speciale economische zones' met aparte regelingen. Wie moet je dan wel steunen en wie niet?

De Tilburgse hoogleraar Ton Wilthagen vindt reshoring wel degelijk de moeite waard om energie in te steken. Dat zijn activiteiten waarover hier kennis is, een sector bestaat en infrastructuur die we kunnen benutten, zegt hij.

De aanpak van Capi is volgens Wilthagen een voorbeeld dat goed past bij de huidige trend, waarbij reshoring hand in hand gaat met robotisering. Productiewerk dat we hier nog doen, bestaat vaak uit een hoogtechnologische kern met een klein aantal beter opgeleiden plus werk dat gedaan kan worden door mensen met een arbeidshandicap. En het organiseren van productie is iets waar we goed in zijn.

Een betere afweging van voors en tegens van het verplaatsen van productie zou Nederland al kunnen helpen, denkt Wilthagen.

We werken aan een model om dat beter in kaart te brengen. Ik denk dat als bedrijven alle voors en tegens goed afwegen, de beslissing vaak in het voordeel van Nederland zal uitvallen.

LOAD-DATE: 22 August 2014

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: Telegraaf

Copyright 2014 De Telegraaf
All Rights Reserved